

Jan Evensen, The Faroes Partnership:

- Fáíð til- búgving og trygdina uppá pláss

-Føroyingar eru í eini rættiliga eina-standandi støðu nú undan fyrstu út-bjóðing. Arbeiðið hjá GEM hevur stóran týðning fyri eitt nú umhvørvið. Men eg haldi, at tað nú eigur at verða gjørt nakað miðvíst fyri at fáa eina tilbúgvingarskipan, soleiðis at ein er fyrireikaður, tá oljuboring byrjar um eini tvey ár

JAN MÜLLER
JENS K VANG

-Hóast ta neyvan verður borað á føroyska land-grunninum fyrr enn um eini tvey ár, so er tað sera um-ráðandi, at føroyskir mynd-ugleikar longu nú - eisini saman við oljufeløgnum - royna at samskipa og fáa uppá pláss eina tilbúgving-ar- og trygdarskipan.

Hetta sigur Jan Evensen, sum stendur á odda fyri oljubólkinum „The Faroes Partnership“ og sum í hesum døgum er í Føroyum í sambandi við, at GEM hevur opið hús í Müllers Pakkhúsi.

Jan Evensen heldur tað vera sera gott, at arbeiðið hjá GEM eisini er komið til at umfata nettup trygdar-spurningin. Men hann heldur tað hevur skund at fáa veruliga gongd á hetta málið.

Tilbúgvingin og trygdnin sum heild eru av alstórum týðningi fyri oljuindnaðin. Tað er tí rættiliga umráð-andi, at stovnar í Føroyum saman við GEM fáa lagt víðurskiptini til rættis so-leiðis, at nettup trygdnin ikki verður eftirbátur, tá ein oljuleiting av álvara tekur seg upp.

Jan Evensen ásanar, at longu nú er ymiskt komið uppá pláss, men tað ræður um, at fólkini á teimum ymsu stovnunum tosa saman og samskipa tilbúgvingina, soleiðis at man hevur eina heilt greiða tilbúgving, tá fyrstu boringarnar byrja.

Tað er m.a. heilt um-ráðandi at fáa svar uppá, hvar tilbúgvingin skal vera, hvør skal hava høvuðs-ábyrgdina av henni osfr.

Nú GEM hevur opið hús í Havn heldur Jan Evensen tað vera rætt ikki minst at taka júst tilbúgvingina og trygdina fram. Spurningar sum víðvikja umhvørvi, hydragrafi ol eru væl umræddir og viðgjördir. Nú hevur tað so skund at fáa

gongd á tilbúgvingarspurningin. GEM og oljufelögin eru m.a. til fyri at fáa ein dialog í gongd um henda spurningin, men tá talan er um eina tilbúgvingarskipan (beredsskapsplan) so hvílir ábyrgdin á føroyskum stovnum.

-Skulu vit bora í ár 2001, so er tað avgjört neyðugt at fáa hesi víðurskiptini uppá pláss sum skjótast og at tað verður arbeitt meira miðvíst við hesum komandi árið.

Sosíalurin skilur, at hetta í stóran mun er ein spurningur, sum føroyskir myndugleikar eiga at taka upp. Í hesum sambandi hevur tað t.d. verið knýtt rættiliga stór óvissa at spurninginum um eina trygdarmiðstöð.

Føroyingar betri fyrireikaðir enn aðrir

Jan Evensen, sum hevur arbeitt hjá Amerada Hess í mong ár, og sum nú er settur til at standa á odda fyri kanningararbeiðinum undan l. útbjóðing heldur annars GEM vera eitt skilagott tiltak. Tað er tað fyrsta av sínum slag so langt áðrenn eina útbjóðing í heila tíkið.

Sum norðmaður hevur Jan Evensen eisini fylgt gongdini í heimlandinum frá tí at fyrsta oljan varð funnin. Nú hann litir at eitt nú arbeiðinum hjá GEM viðgongur hann, at Føroyar sum samfelag eru nógv betri fyrireikað til eina oljuvinnu enn eitt nú Noreg var í síni tíð.

Hóast tað enn skulu gerast kanningar og savnst inn nýggj data, so heldur Jan Evensen, at Føroyar eru væl fyri undan eini l. útbjóðing, tí felögin hava gjørt eitt so grundleggjandi forarbeiði.

-Nettup orsakað av stóru dýpunum, tørføru streym-víðurskiptinum og stóra váganum hava felögin gjørt rættiliga stórar ilögur í forkanningar til tess at tryggja sær, at tað ber til at fara undir víðari boring.

Felögin í The Faroes

Partnership, Amerada Hess, Norsk Hydro, Dong og Lasmo hava brúkt góðar 100 mill. kr. til forkanningarnar higartil. -Vit hava keypt mestsum alt seismiskt tilfar, sum hevur verið tókt, og vit eru nú vit at leggja seinastu hond á teknisku evalueringina av økinum.

Enn hevur samtakið ikki tikið endaliga støðu til, um tað fer at bjóða, tí tað veldst eisini nógv um tær treytir, sum verða settar frá føroyskari síðu.

Gerioð eisini eina basiskanning av samfelagnum

Vit spurdu Jan Evensen, sum kennir oljuvinnuna bæði í Noregi og í Bretlandi, um stórir vandar eru fyri, at hon kemur at hava óhepnar avleiðingar fyri litla føroyska samfelagið?

-Tað er ein torfjør

spurningur. Sjálvur haldi eg tað er sera umráðandi at fáa gjørt eina demografiska, mentanarliga og samfelagsliga basiskanning, áðrenn ein oljuvinna av álvara ger vart við seg.

Her veldst so aftur um, hvat føroyingar ætla og vilja. Ein kann velja at blanda føroyska samfelagið minst møgulegt uppí ein útvikling og so heldur fáa kontantar pengar ístaðin. Tað hevur so eisini sína ávirkan. Ella ein velur, at allar vørur og tenastur skulu latast frá føroyskum fyrirkomum. Ein kann so taka støðu til, um ein vil hava eina útgerðarhavn og sjálvir veita tenastur til allar boripallarnar heldur enn at tað skal vera gjørt úr Aberdeen ella Stavanger. Ynskir ein at fáa fremmanda arbeiðsmegi til landið? osfr.

Alt hetta eru val føroy-

ingar skulu gera. Jan Evensen heldur sjálvur, at tað ber til at hava ein oljuindnað gangandi langt til havs uttan at tað skal hava stórvægis negativar avleiðingar fyri samfelagið.

Hóast oljuvinnan eisini hevur havt negativar avleiðingar fyri Noreg, so hevur hon tó samanumtikið havt ómetalligan stóran týðning. Og verður nógv olja funnin við Føroyar, so hava føroyingar tann møguleikan at seta á stovn ein oljugrunn, sum forðar fyri, at nógvu oljupengarnir skapa eina yvirupphiting í samfelagnum.

Hvat víðvikur umhvørvinum so heldur Jan Evensen, at oljufelögin í dag handfara tað heilt óðrvísi og betri í dag enn fyri bert fimtan árum síðani. Tað heldur hann eisini fer at koma Føroyum til góðar.

Jan Evensen, sum
ssamskipar forkanningar
hjá The Faroes
Partnership
oljusamtakinum uttan fyri
Müllers Pakkhús í
sambandi við
framsýningina hjá GEM

Müllers Pakkhús er opið
aftur fyri almenninginum í
dag frá klokkan 9 til 12.
Hóvið er at fáa innlit í
arbeiðið hjá GEM og eisii
at seta umboðum fyri tey
mongu oljufeløgnum
spurningar.

